

آخرین روزهای سال با تئاتر

هر سال علاقه‌مندان هنرهای نمایشی می‌توانند تعطیلی تئاتر کشور در عید نوروز که ۲ هفته طول می‌کشد، اتفاقی غیراصولی است که می‌توان با تدبیر و برنامه‌ریزی، گستره و زمان آن را کاهش داد. اما با وضعیتی که امسال پیش آمده است و بیشتر تئاترهای روی صحنه پیش از ۲۴ اسفند به اجرای خود پایان می‌دهند، بر زبان منتقدان تنها این عبارت می‌تواند جاری شود که «هر سال دروغ از پارسل». براین اساس، تالارهای نمایشی کشور بین ۳ هفته تا یک ماه چراغ‌های خود را خاموش کرده و به خواب بهاری فرو خواهند رفت.

در این شرایط رختونک تئاتری، البته تالارهایی که به سمت خصوصی‌سازی حرکت کرده‌اند، حال و روز بهتری دارند. برای مثال، تماشاخانه ایرانشهر تا ۲۷ اسفند و تالار هنر که میزبان نمایش‌های کودک و نوجوان است تا یک روز پس از آن همچنان به کار خود ادامه خواهند داد. با توجه به این وضعیت اگر می‌خواهید تا پایان سال به تماشای یکی از نمایش‌های روی صحنه بنشینید، بهتر است قبل از حرکت نگاهی به جدول زیر بیندازید.

تئاتر شهر: سالن اصلی این مجموعه میزبان نمایش گالیله با کارگردانی داریوش فرهنگ است که برخلاف انتظار در ۲ ماه گذشته توانست تماشاگران زیادی را پای خود بنشاند و به همین دلیل امکان تمدید اجرایش وجود ندارد. در تالار چهارسو، سایه، قشقای و کارگاه نمایش این مجموعه هم به ترتیب نمایش‌های «عیش و نینستی» با کارگردانی ایرج راد، «۱۲» با کارگردانی منیره محمادی، «داستان یک پلکان» از رضا گوران و «شام آخر» با کارگردانی احمد سلیمانی روی صحنه هستند.

خانه نمایش: در این تالار کوچک اداره تئاتر، نمایش «پریشیم بانو» با کارگردانی عزت‌الله مهرآوران در حال اجراست.

تالار هنر: این تالار تئاتر کودک و نوجوان، میزبان ۳ نمایش «لافاکادیو» با کارگردانی رامین کهنی، «دختر نارنج و ترنج» از سمیرا یزدان‌پژوه و «عید اومد بهار اومد» با کارگردانی میثم یوسفی است.

تماشاخانه سنگلج: در این تالار، نمایش افسانه زمین با کارگردانی زری طالبی روی صحنه است.

تماشاخانه ایرانشهر: در ۳ سالن این تماشاخانه، نمایش‌های «مکاشفه در باب یک میهمانی خاموش» با کارگردانی رضا حداد و «بته خاطر یک مشت روبل» از حسن معجونی در حال اجرا هستند که هر دو به دلیل استقبال مخاطبان تازیدیهشت سال آینده هم‌زمان این تماشاخانه خواهند بود.

تالار مولوی: ۲ نمایش «تالاب هشیلان» با کارگردانی نوشین تبریزی و «نقشه‌خوانان» از لیلا برخورداری در حال حاضر هم‌زمان این تالار دانشجویی هستند.

تالار فردوسی: «پرابی عروسکی مولوی» با کارگردانی بهروز غریب‌پور همچنان در این سالن در حال اجراست. خانه کوچک نمایش: در این تالار دانشکده هنر و معماری، نمایش «مصاحبه» با کارگردانی رضا دادویی روی صحنه است.

میهمانی کابوس و رویا

«مکاشفه در باب یک میهمانی خاموش» با حضور بازیگران سینمایی و تلویزیونی روی صحنه است

مهدی نصیری / گروه فرهنگ و هنر

کاستی شمای از تباطی نخواهد بود. اگر اثر مبتنی بر مولفه‌های باطنی باشد و بشود گفته‌ها را تین هایدگر: «شارتی روی پنهان کرده باشد که چیزی نمی‌گوید اما از چیزی ناگفته خبر می‌دهد» دیگر ما از قلمرو ارتباط گذشته‌ایم و وارد دنیایی اسرارآمیز شدیم. با توجه به این تعاریف، حالا قصد دارم گروه مخاطبان نمایش را به ۲ دسته تقسیم کنم و حدس می‌زنم که این تقسیم‌بندی پیش از اجرا در فرآیند تولید هم از سوی خود گروه اجرایی مورد توجه قرار گرفته است. نخست، گروهی که ظاهر هم و مولفه‌های بیرونی را می‌بینند و از این حوزه فراتر نمی‌روند (نمی‌خواهند یا نمی‌توانند) و دوم گروهی از مخاطبان که با در اختیار قرار دادن ذهن آزادشان به دنیای نمایش، از پس ظاهر وارد دنیای اسرارآمیز و کابوس‌وار رمزگان و زمینه‌ها می‌شوند (این باطن را می‌پسندند یا نمی‌پسندند) البته شاید زیر گروهی هم وجود داشته باشد که قادر به عبور از ظواهر درک مفاهیم باطنی اثر نیستند و بعد مقابل همه‌چیزهای گوناگون آن موضع می‌گیرند و واکنش منفی نشان می‌دهند. به هیچ وجه قصد اصرار بر جنبه‌های ارزیابی اثر از منظر دریافتگر را ندارم و از این بحث چنین نتیجه‌گیری می‌کنم که مکاشفه در باب... برای انتقال و درک مفاهیم و پیامش کاملاً متکی بر زمینه‌استوبر کارکردهای ارجاعی متمرکز می‌شود. اساساً همین‌روست که اجرا در جشن نامنظم حافظه اجتماعی مدام به زمینه‌های تاریخی یک دوره ۴۰ ساله ارجاع می‌دهد و بدین وسیله قصد دارد یادآوری کند و تأثیر بگذارد.

روایت ساده و هدفمند

ساختار روایت نمایش رضا حداد بر خلاف آنچه نشان می‌دهد، تابع یک نظام ساده و هدفمند اصلی و مرکزی است که در محتوایش به اشارت و هشدار تکیه دارد. در این ساختار

حرکت باز ایستد و از همین موضع هم دست به کار پیشداوری و قضاوت در برابر مجموعه‌این مولفه‌ها بشود. شاید بهترین راهبرقراری ارتباطات و با مکاشفه در باب... این باشد که مخاطب در طول مدت تماشای نمایش و بدون پیشداوری، ذهن‌اش را در اختیار اجرا بگذارد.

تراژدی‌های تلخ امروزی

مکاشفه در باب یک میهمانی خاموش برخلاف بسیاری از آثار نمایشی، به هیچ وجه قصد سخنوری ندارد و مدعی انتقال مفاهیم پیچیده و دشوار و بزرگ نیست. تأثیرگذاری آنی ایزود آمیزی و تلیفی آن با تصاویری از جنگ با کمک تک‌را و تعبیر حس و اتمسفر همان اندازه ساده است که هدفمند و تأثیرگذار به نظر می‌رسد. در ایزود نردبان و هنگام بالا رفتن مرد از پله‌های نردبان همین که خشونت جنسی و روانی (به عنوان یک هشدار) به کمک اتمسفر فضای اجرا و تصویر آن انتقال پیدا کند، کافی است و در ایزودی که دختر جوان در اتاقش بر زمین افتاده و با صدای بغض آلود با تلفظ صحبت می‌کند، کافی است تا بحران فروپاشی خانواده و سقوط فرد در نتیجه چالش‌های ارتباط اجتماعی درک شود. همین ۳ ایزود بسادگی و بدون هیچ سخنوری و ادعای معمول و به نحوی تأثیرگذار ۳ آسیب مهم اجتماعی و انسانی را در ۳ دوران متفاوت به نمایش می‌گذارد. با این تراژدی مدرن، انسان‌های تنها در کابوسی اجتماعی روایت می‌شوند و نیروهای گریزناپذیر مبارزه‌شان با قهرمان تراژدی امروزی را با همان بی‌نظمی ظاهری و ارجاع به حافظه اجتماعی نشان می‌دهند. آنچه این چند تراژدی تلخ امروزی را در یک کلیت ارتباط می‌دهد و مجموع می‌آورد، خاطره‌ها و یادآوری‌های نامنظمی است که با کمک شومن نمایش می‌آیند و نظم رویدادهای اصلی را در ظاهری آشفته دربرمی‌گیرند. بنابراین ناگفته پیداست که مکاشفه... ممکن است انتظار سنتی و معمول برخی تماشاگران ایرانی را برآورده نکند. نمایش به هیچ وجه اهل سخنوری و سخنرانی نیست و اساساً محدودیت گریز و آزاد نشان می‌دهد و برخلاف تمایل و سلیقه سنتی مرسوم، مدام در تلاش است زبان و کارکردهای کلامی مفهوم‌گرای آن را با موقعیت‌های نمایشی، تصویرسازی، تئاتری، ویدئو، موسیقی و... جایگزین کند. با این حال می‌توان اثر را از ۲ منظر مورد مهم دانست.

نخست آن که می‌تواند فرآیندی ظاهری و سرگرم‌کننده و در عین حال موفق باشد و دوم این که به کمک زمینه‌های تاریخی و اجتماعی و نیز کارکردهای ارجاعی وارد گستره‌های دیگر شده و دست‌کم نظام محتوایی‌اش را بر پایه هشدارهای اجتماعی‌اش در معرض ارتباط و انتقال قرار دهد. در هر صورت و با در نظر گرفتن هر دو فرضیه، نمایش می‌تواند به اهداف نزدیک شده باشد. شاید اصطلاح کابوس و رویا در مورد مکاشفه در باب... چندان بی‌ربط نباشد، کابوسی که می‌تواند بسرعت فراموش شود و در عین حال تعبیر و تفسیر مختلفی نیز با خود به همراه بیاورد.

غرق شده در فضا

رضا گوران از کارگردانی نمایش «داستان یک پلکان» می‌گوید

علیرضا تراقی / گروه فرهنگ و هنر

رضا گوران هر بر پریشی‌های حوصله‌ناپذیر می‌داد و سعی می‌کرد بی‌آن که قصد دفاع از خود و نمایش «داستان یک پلکان» را داشته باشد، توضیحاتی ساده درباره کارش ارائه کند. گفتگوی ما با او به دلیل جذابیت‌های هنری و اجرایی اثر و البته طرح مباحث کلان نظری طولانی شد که البته آنچه در زیر آمده تنها چکیده‌ای از آن است.

یکی از گفتگمان‌های رایج تئاتر امروز ایران تئاتر تجربی است، آیا شما خود را متعلق به این جریان می‌دانید؟ تئاتر تجربی رانمی‌توان در چند کلمه تعریف کرد که مثلاً این است و آن نیست. وقتی به عنوان هنرمند وارد این مرزبندی‌ها می‌شوید، گاهی تمام عمرتان را درگیر این مفاهیم خواهید بود. این مرزبندی‌ها کار تاریخ است نه هنر مند.

ویژگی‌های آثارتان این است که فضا جلوتر از رویداد حرکت می‌کند، چگونه بین رویداد و فضا تعادل برقرار می‌کنید؟

وجود عناصر بصری در کار من از علاقه‌یاد به نقاشی است. حداقل چیزی که ما می‌توانیم به تماشاگر ارائه کنیم، زیبایی است. معتقدم اصلی کارگردان ساختن فضاست و قرار دادن تماشاگر و حتی بازیگر در آن.

میزانسن و طراحی حرکات در کار شما مشکل‌نشدیدی و بسیار دقیق است که باز یگران ایرانی اغلب با چنین وضعی سخت‌کنار می‌آیند، آیا از این نظر دچار مشکل‌نشدیدی؟

من کارم را از کوبیاز می‌کنم، چرا که نمی‌خواهم عناصر انتخابی‌ام به عنوان کارگردان بی‌معنا باشند. اما از نظر سختی کار با بازیگران در چنین طراحی‌های دقیقی، با توجه به تجربیات خوبی که هم‌کارانم پیش از این در سینما و تلویزیون داشتند، به مشکلی برخوردیدم.

در نگارش این اثر بویژه در نوع کارکرد دیالوگ‌ها، بسیار تحت تأثیر محمد چرمشیر هستید، آیا این اتفاق آگاهانه بوده است؟

چرمشیر یکی از بزرگان نمایشنامه‌نویسی ایران به شمار می‌آید و چیزی که شما می‌گویید، باعث خوشبختی من است، البته هنگام نوشتن نمایشنامه داستان یک پلکان هیچ‌گاه به این فکر نبودم که به لحاظ زبان دارم به سبک او نزدیک می‌شوم، از وی چیزهای زیادی آموختم، اما هیچ‌گاه نخواستم از او تقلید کنم.

ویژه تعطیلات نوروز

پرواز روزانه بوئینگ MD

فول چارتر

هتل ۵ ستاره: ارم - داریوش
هتل ۳ ستاره: هلیا - لاله - تماشا - آفتاب شرق - پانید - ارم

کیش

هر چه زودتر، ارزانتر

استانبول - ترکیه، تایلند، مالزی + سنگاپور، هندوستان
آفریقای جنوبی، ارمنستان (هوایی زمینی)، بلیط سوریه و لبنان

سواحل خلیج فارس

تور و بلیط مشهد

تور شیراز - اصفهان - قشم - یزد

جمعه گشت
همنواز آسمان آبی

خط ویژه ۲۰ خط) ۸۸۹۲۲۰۵۶
خط ویژه ۵ خط) ۸۴۲۷۸
۸۴۲۷۹۰۰۰

نمای تا ۲ شب
حتی تعطیلات

۸۸۹۱۶۴۱۴-۱۸

تور - بلیط
همه روزه

کیش مشهد

سواحل خلیج فارس، ترکیه، تایلند، مالزی، سنگاپور

نادیا پرواز ۸۸ ۹۸ ۶۹ ۲۴

سواحل خلیج فارس
تایلند، چین
سنگاپور، سریلانکا
استانبول، هند
سوریه - لبنان
علوی

تور روز ۸۹

سریلانکا

کیش - مشهد

۲۲۵ ۶۲ ۳۱۳

حراج تورهای نوروز ۸۹

مجرای اصلی

کیش

ایرباسهای جدید ماهان و بوئینگ های جدید تابان بهترین و مدرن ترین پرواز تورهای ویژه سال تحویل

۱۲/۲۷ به ۱۲/۲۹
۱۲/۲۷ به ۱/۱
۱۲/۲۸ به ۱/۲ ۲۴۹۷۰۰۰

فقط از

نمای تا ۸ شب، جمعه ها و ایام تعطیل باز هستیم
۰۲۱- ۸۵ ۸۹
۸۸۶۵۹۸۲۸

www.kishparvaz.com

کیش پرواز

تورهای ویژه نوروز ۸۹

سواحل خلیج فارس

ترکیه - سواحل مدیترانه

پرواز ایران ایر و ماهان + ۱۰ گشت ویژه با مدرن ترین ایرباس هوایمایی ترک و بهترین ساعت پرواز (رفت صبح، برگشت شب)

سنگاپور

۷ شب اقامت + هتلهای ۵ ستاره با ساحل اختصاصی + صبحانه، ناهار، شام + ۴ گشت تمام روز

کوش آداسی

۷ شب اقامت + هتلهای ۵ ستاره با ساحل اختصاصی + صبحانه، ناهار، شام + گشت روزانه

مالزی - سنگاپور - تایلند - سریلانکا - استانبول

بلیط ارزان به اروپا = کانادا و سراسر جهان

۹ صبح تا ۸ - ایام تعطیل ۱۱ تا ۱۲

۸۸۵۱۰۸۵۱

۸۸۲۰۶۱۸۰

www.sabzimeh.com

سبزینه

روشا